

E-SENIOR AKTYWNI I BEZPIECZNI I W SIECI

Raport ewaluacyjny

Publikacja opracowana przez Fundację Klaster Innowacji Społecznych

Opracowanie

Paulina Zalewska – Goryczka

Wydawca

Klaster Innowacji Społecznych
ul. O. J. Siemieńskiego 22
Gliwice

Kontakt

kontakt@klaster.org.pl
+48 732 259 513.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Projekt dofinansowany ze środków programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025. Edycja 2024

Wstęp

Niniejszy raport przedstawia wyniki ewaluacji warsztatów skierowanych do seniorów, mających na celu rozwój ich kompetencji, zwiększenie aktywności oraz poprawę jakości życia. Warsztaty były realizowane w ramach inicjatywy „E-senior aktywni i bezpieczni w sieci” dofinansowanej z programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025. Edycja 2024. Inicjatywa wspierała edukację osób starszych, z naciskiem na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w codziennym życiu.

Raport został opracowany na podstawie wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczestników warsztatów. Celem tego raportu jest nie tylko podsumowanie dotychczasowych efektów programu, ale także wypracowanie wniosków i rekomendacji, które mogą być pomocne w dalszym doskonaleniu działań skierowanych do seniorów.

Metodologia - Test Wiedzy

Test wiedzy został przeprowadzony wśród uczestników warsztatów w wieku 60 lat i starszych. Testy były wypełniane przez każdego z uczestników przed rozpoczęciem i po zakończonych warsztatach. Liczba odpowiedzi różni się w poszczególnych warsztatach, ponieważ jest uzależniona od liczby uczestników biorących udział w danych zajęciach.

Warsztat 1 „Bezpieczeństwo w sieci i rozpoznawanie fake newsów” - badanie przeprowadzone wśród 275 uczestników.

Pytanie 1 „Co to jest phishing?”

Pytanie 2 „Jakie działanie sugeruje, że e-mail jest próbą phishingu?”

Pytanie 3 „Co powinno zawierać silne hasło?”

Pytanie 4 „Co oznacza symbol kłódki obok adresu strony internetowej?”

Pytanie 5 „Czym jest kradzież tożsamości?”

Pytanie 6 „Co może nam sugerować, że sklep internetowy jest fałszywy?”

Pytanie 7 „Czym są fake newsy?”

Warsztat 2 - „Kultura w sieci” - badanie przeprowadzone wśród 268 uczestników.

Pytanie 1 „Które z poniższych zasobów oferuje dostęp do cyfrowych archiwów zdjęć i filmów?”

Pytanie 2 „Jakie zasoby oferuje Europeana?”

Pytanie 3 „Który z wymienionych serwisów oferuje darmowe ebooki i audiobooki?”

Pytanie 4 „Które muzeum w Polsce oferuje dostęp do koncertów na Spotify?”

Pytanie 5 „Które z poniższych muzeów oferuje wirtualne spacerunki po swoich zbiorach?”

Pytanie 6 „Jaki rodzaj materiałów można znaleźć w Narodowym Archiwum Cyfrowym?”

Pytanie 7 „Jaką formę dostępu oferuje Google Arts & Culture?”

Metodologia - Test Wiedzy

Warsztat 3 „Senior w podróży” - badanie przeprowadzone wśród 258 uczestników.

Pytanie 1 „Która aplikacja służy do wyszukiwania połączeń kolejowych w Polsce?”

Pytanie 2 „Co należy zrobić przed potwierdzeniem rezerwacji biletu online?”

Pytanie 3 „Która strona internetowa pozwala rezerwować noclegi, takie jak hotele i apartamenty?”

Pytanie 4 „Jaką funkcję pełni Google Maps w podróży?”

Pytanie 5 „Na co warto zwrócić uwagę, czytając opinie o miejscach turystycznych?”

Pytanie 6 „Jak aktywować Asystenta Google na smartfonie?”

Warsztat 4 „Aktywny senior w mediach społecznościowych” badanie przeprowadzone wśród 256 uczestników.

Pytanie 1 „Czym są media społecznościowe?”

Pytanie 2 „Co oznacza termin „Post” na Facebooku?”

Pytanie 3 „Jakie zasady obowiązują w netykietce? “

Pytanie 4 „Jakie są podstawowe zasady robienia dobrych zdjęć profilowych?”

Pytanie 5 „Jak powinniśmy trzymać telefon podczas nagrywania filmików?”

Pytanie 6 „Która z poniższych zasad nie należy do netykiety?”

Metodologia - Test Wiedzy

Warsztat 5 „Senior w obiektywie” - badanie przeprowadzone wśród 263 uczestników.

Pytanie 1 „Jakie oświetlenie jest najbardziej korzystne podczas sesji zdjęciowej?”

Pytanie 2 „Jaka postawa ciała jest zalecana podczas robienia zdjęcia?”

Pytanie 3 „Jak powinno się trzymać telefon podczas robienia zdjęć, aby uzyskać najlepszą stabilność?”

Pytanie 4 „Co zrobić, aby uniknąć efektu „podbródka” na zdjęciu?”

Pytanie 5 „Dlaczego ważne jest unikanie zoomu cyfrowego podczas robienia zdjęć?”

Pytanie 6 „Jak należy ustawić telefon podczas robienia zdjęcia portretowego?”

Pytanie 7 „Co warto zrobić podczas sesji zdjęciowej, aby uzyskać najlepsze zdjęcie?”

Pytanie 8 „Jakie tło jest najlepsze dla zdjęć profilowych?”

Pytanie 9 „Jakie funkcje edycji zdjęć można znaleźć w programie Canva?”

Pytanie 10 „Co jest ważne przy wyborze najlepszego zdjęcia do profilu społecznościowego?”

Wyniki - Warsztat 1

Pytanie 1: „Co to jest phishing?”

Przed warsztatami: **65,4%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **96,0%** poprawnych odpowiedzi (+**30,6%**).

Pytanie 2: „Jakie działanie sugeruje, że e-mail jest próbą phishingu?”

Przed warsztatami: **69,1%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **90,9%** poprawnych odpowiedzi (+**21,8%**).

Pytanie 3: „Co powinno zawierać silne hasło?”

Przed warsztatami: **95,27%** wskazało przynajmniej jeden element silnego hasła.

Po warsztatach: **98,91%** wskazało przynajmniej jeden element silnego hasła.

Pytanie 4: „Co oznacza symbol kłódki obok adresu strony internetowej?”

Przed warsztatami: **51,6%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **88,4%** poprawnych odpowiedzi (+**36,8%**).

Pytanie 5: „Czym jest kradzież tożsamości?”

Przed warsztatami: **64,0%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **93,1%** poprawnych odpowiedzi (+**29,1%**).

Pytanie 6: „Co może nam sugerować, że sklep internetowy jest fałszywy?”

Przed warsztatami: **85,5%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **96,00%** poprawnych odpowiedzi (+**10,5%**).

Pytanie 7: „Czym są fake newsy?”

Przed warsztatami: **89,8%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **96,2%** poprawnych odpowiedzi (+**6,2%**).

Wyniki - Warsztat 2

Pytanie 1: „Które z poniższych zasobów oferuje dostęp do cyfrowych archiwów zdjęć i filmów?”

Przed warsztatami: **73,5%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **92,2%** poprawnych odpowiedzi (+**18,7%**).

Pytanie 2: „Jakie zasoby oferuje Europeana?”

Przed warsztatami: **72,4%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **97,4%** poprawnych odpowiedzi (+**25,0%**).

Pytanie 3: „Który z wymienionych serwisów oferuje darmowe ebooki i audiobooki?”

Przed warsztatami: **39,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **84,7%** poprawnych odpowiedzi (+**31,4%**).

Pytanie 4: „Które muzeum w Polsce oferuje dostęp do koncertów na Spotify?”

Przed warsztatami: **65,3%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **91,0%** poprawnych odpowiedzi (+**25,7%**).

Pytanie 5: „Które z poniższych muzeów oferuje wirtualne spacerunki po swoich zbiorach?”

Przed warsztatami: częściowo poprawne odpowiedzi: 187 z 268 (**69,78%**).

Po warsztatach: częściowo poprawne odpowiedzi: 257 z 268 (**95,90%**), (+**26,12%**)

Pytanie 6: „Jaki rodzaj materiałów można znaleźć w Narodowym Archiwum Cyfrowym?”

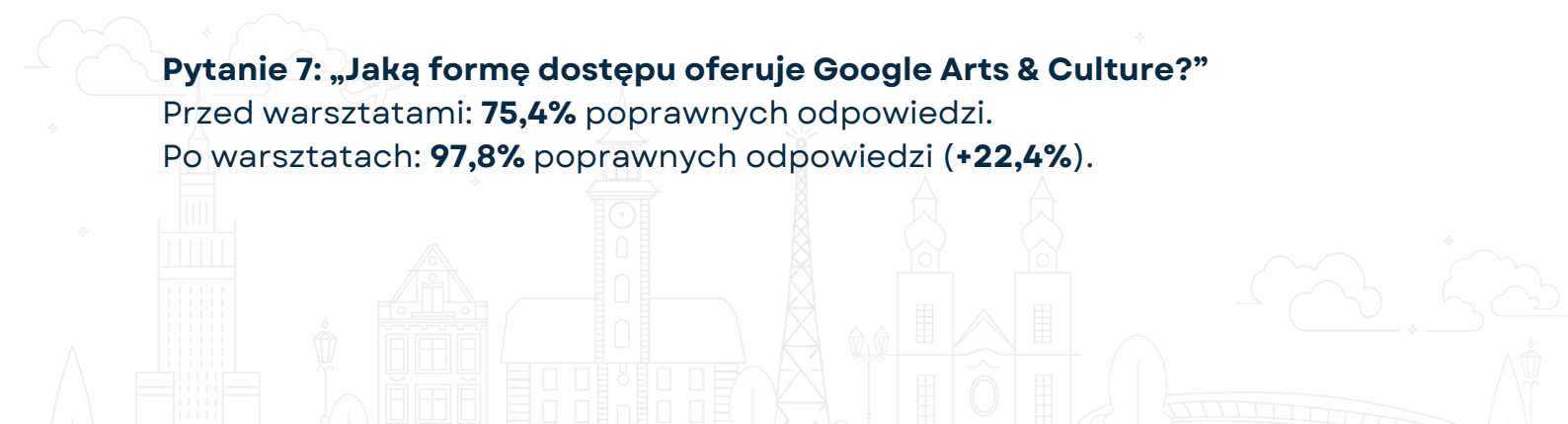
Przed warsztatami: **50,7%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **91,8%** poprawnych odpowiedzi (+**41,1%**).

Pytanie 7: „Jaką formę dostępu oferuje Google Arts & Culture?”

Przed warsztatami: **75,4%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **97,8%** poprawnych odpowiedzi (+**22,4%**).

Wyniki - Warsztat 3

Pytanie 1: „Która aplikacja służy do wyszukiwania połączeń kolejowych w Polsce?”

Przed warsztatami: **76,7%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **96,1%** poprawnych odpowiedzi (+**19,4%**).

Pytanie 2: „Co należy zrobić przed potwierdzeniem rezerwacji biletu online?”

Przed warsztatami: **57,0%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **95,0%** poprawnych odpowiedzi (+**38,0%**).

Pytanie 3: „Która strona internetowa pozwala rezerwować noclegi, takie jak hotele i apartamenty?”

Przed warsztatami: **51,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **93,4%** poprawnych odpowiedzi (+**41,5%**).

Pytanie 4: „Jaką funkcję pełni Google Maps w podróży?”

Przed warsztatami: **76,4%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **98,8%** poprawnych odpowiedzi (+**22,4%**).

Pytanie 5: „Na co warto zwrócić uwagę, czytając opinie o miejscach turystycznych?”

Przed warsztatami: **56,2%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **96,5%** poprawnych odpowiedzi (+**40,3%**).

Pytanie 6: „Jak aktywować Asystenta Google na smartfonie?”

Przed warsztatami: **42,6%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **95,3%** poprawnych odpowiedzi (+**52,7%**).

Wyniki - Warsztat 4

Pytanie 1: „Czym są media społecznościowe?”

Przed warsztatami: **63,3%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **90,2%** poprawnych odpowiedzi (+**26,9%**).

Pytanie 2: „Co oznacza termin „Post” na Facebooku?”

Przed warsztatami: **69,1%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **98,0%** poprawnych odpowiedzi (+**28,9%**).

Pytanie 3: „Jakie zasady obowiązują w netykietce?”

Przed warsztatami: **62,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **97,7%** poprawnych odpowiedzi (+**34,8%**).

Pytanie 4: „Jakie są podstawowe zasady robienia dobrych zdjęć profilowych?”

Przed warsztatami: **67,6%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **99,2%** poprawnych odpowiedzi (+**31,6%**).

Pytanie 5: „Jak powinniśmy trzymać telefon podczas nagrywania filmików?”

Przed warsztatami: **64,1%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **98,0%** poprawnych odpowiedzi (+**33,9%**).

Pytanie 6: „Która z poniższych zasad nie należy do netykiety?”

Przed warsztatami: **37,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **76,6%** poprawnych odpowiedzi (+**38,7%**).

Wyniki - Warsztat 5

Pytanie 1: „Jakie oświetlenie jest najbardziej korzystne podczas sesji zdjęciowej?”

Przed warsztatami: **54,6%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **93,8%** poprawnych odpowiedzi (+**39,2%**).

Pytanie 2: „Jaka postawa ciała jest zalecana podczas robienia zdjęcia?”

Przed warsztatami: **48,8%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **86,2%** poprawnych odpowiedzi (+**37,4%**).

Pytanie 3: „Jak powinno się trzymać telefon podczas robienia zdjęć, aby uzyskać najlepszą stabilność?”

Przed warsztatami: **62,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **98,5%** poprawnych odpowiedzi (+**35,5%**).

Pytanie 4: „Co zrobić, aby uniknąć efektu podbródka?”

Przed warsztatami: **44,0%** poprawnych odpowiedzi

Po warsztatach: **92,3%** poprawnych odpowiedzi (+**48,3%**).

Pytanie 5: „Dlaczego ważne jest unikanie zoomu cyfrowego podczas robienia zdjęć?”

Przed warsztatami: **43,1,0%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **85,5%** poprawnych odpowiedzi (+**42,3%**).

Pytanie 6: „Jak należy ustawić telefon podczas robienia zdjęcia portretowego?”

Przed warsztatami: **55,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **93,9%** poprawnych odpowiedzi (+**38,0%**).

Pytanie 7: „Co warto zrobić podczas sesji zdjęciowej, aby uzyskać najlepsze zdjęcie?”

Przed warsztatami: **56,8%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **93,1%** poprawnych odpowiedzi (+**36,3%**).

Wyniki - Warsztat 5

Pytanie 8: „Jakie tło jest najlepsze dla zdjęć profilowych?”

Przed warsztatami: **54,8%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **95,0%** poprawnych odpowiedzi (+**40,2%**).

Pytanie 9: „Jakie funkcje edycji zdjęć można znaleźć w programie Canva?”

Przed warsztatami: **60,5%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **96,9%** poprawnych odpowiedzi (+**36,4%**).

Pytanie 10: „Co jest ważne przy wyborze najlepszego zdjęcia do profilu społecznościowego?”

Przed warsztatami: **60,9%** poprawnych odpowiedzi.

Po warsztatach: **98,1%** poprawnych odpowiedzi (+**37,2%**).

Metodologia — Ewaluacja warsztatów

Badanie zostało przeprowadzone w formie ankiety elektronicznej po zakończonym cyklu warsztatów. W badaniu wzięło udział 335 uczestników z następujących grup:

1. Knurów - 8 osób;
2. Tarnowskie Góry - 9 osób;
3. Koziegłowy - 12 osób;
4. Wojkowice - 14 osób;
5. Wilkowice - 18 osób;
6. Kobiernice - 14 osób;
7. Łodygowice - 12 osób;
8. Pszczyna - 11 osób;
9. Czeladź - 9 osób;
10. Ogrodzieniec - 14 osób;
11. Milówka - 17 osób;
12. Wiśla - 12 osób;
13. Żory - 19 osób;
14. Żywiec - 13 osób;
15. Wyry grupa I - 15 osób;
16. Wyry grupa II - 9 osób;
17. Łazy - 20 osób;
18. Wielowieś - 7 osób;
19. Poręba - 11 osób;
20. Mikołów grupa I - 15 osób;
21. Mikołów grupa II - 13 osób;
22. Zawiercie - 8 osób;
23. Jastrzębie-Zdrój - 12 osób;
24. Miedźna - 8 osób;
25. Ziemęcice - 21 osób.

Wyniki - Ewaluacja

1. Jak ocenia Pan(i) swoje zadowolenie z udziału w zajęciach?

Uczestnicy w większości wyrażali najwyższy poziom zadowolenia, wskazując na ogólną satysfakcję z warsztatów. Średnia ocen wyniosła 4,71, co oznacza, że warsztaty spełniły oczekiwania zarówno pod względem organizacji, jak i merytoryki. Odpowiedzi w tej kategorii wskazują na skuteczne dopasowanie programu do potrzeb seniorów. Wynik ten podkreśla, że zarówno tematyka, jak i atmosfera zajęć miały pozytywny wpływ na ich odbiór.

2. Czy uważa Pani(i), że ćwiczenia były odpowiednio dostosowane do Pana(i) potrzeb i umiejętności?

Seniorzy wyrazili przekonanie, że poziom trudności i rodzaj ćwiczeń były dostosowane do ich możliwości. Wysoka ocena (średnia 4,78) w tej kategorii świadczy o odpowiednim zrozumieniu potrzeb grupy docelowej przez organizatorów. Program umożliwił każdemu uczestnikowi zaangażowanie się w zadania w swoim tempie, unikając frustracji wynikającej z nadmiernych wyzwań lub nudy. To potwierdza skuteczność warsztatów w budowaniu komfortowego środowiska nauki.

3. Czy uważa Pan(i), że zdobyta wiedza podczas warsztatów jest przydatna i zostanie wykorzystana w codziennym życiu?

Zdecydowana większość uczestników podkreśliła praktyczność wiedzy zdobytej na warsztatach. Seniorzy wskazali, że poznane metody, umiejętności i narzędzia znajdują zastosowanie w ich codziennych aktywnościach. Przykłady praktycznego wykorzystania obejmowały poprawę umiejętności cyfrowych, wykorzystanie wiedzy o zdrowiu, a także lepsze zrozumienie finansów osobistych. Wyniki tej kategorii sugerują, że warsztaty miały realny wpływ na poprawę jakości życia uczestników.

Wyniki - Ewaluacja

4. Jak ocenia Pan(i) kompetencje i sposób prowadzenia zajęć przez trenera?

Odpowiedzi uczestników jednoznacznie wskazują na wysoką ocenę kompetencji trenera (średnia 4,81). Uczestnicy chwalili jego profesjonalizm, empatię oraz umiejętność dostosowania tempa zajęć do potrzeb grupy. Trener został doceniony za sposób komunikacji, klarowność przekazu oraz tworzenie przyjaznej i motywującej atmosfery. Wysokie oceny w tej kategorii podkreślają kluczową rolę trenera w sukcesie warsztatów, ponieważ to on stanowił bezpośredni punkt kontaktu z uczestnikami.

5. W jakim stopniu nowe umiejętności i kompetencje, które Pan(i) nabył(a) podczas uczestnictwa w naszym projekcie, są według Pana(i) przydatne na rynku pracy?

Choć większość uczestników to osoby starsze, które mogą nie planować aktywnego powrotu na rynek pracy, oceny w tej kategorii były pozytywne. Seniorzy podkreślali, że umiejętności zdobyte podczas warsztatów, takie jak obsługa technologii, komunikacja interpersonalna czy rozwój zainteresowań, mogą być przydatne w różnych formach aktywności – od działalności społecznej po pracę zarobkową. Niektórzy uczestnicy wyrazili także zainteresowanie dalszym rozwijaniem tych kompetencji.

Wnioski

1. Skuteczność warsztatów w zwiększaniu wiedzy i umiejętności. Wszystkie warsztaty przyniosły znaczący wzrost poprawnych odpowiedzi uczestników w ocenie ich wiedzy przed i po zajęciach. Największe zmiany zaobserwowano w zakresie praktycznych umiejętności, takich jak:

- Rozpoznawanie phishingu i fałszywych informacji w internecie.
- Korzystanie z cyfrowych zasobów kulturowych.
- Obsługa aplikacji podróżnych i narzędzi takich jak Google Maps.
- Umiejętności tworzenia treści w mediach społecznościowych oraz podstawy fotografii.

2. Dopasowanie programu do potrzeb seniorów. Warsztaty były dobrze dostosowane do poziomu uczestników, co potwierdzają wysokie oceny dostosowania treści i ćwiczeń. Program odpowiadał zarówno na edukacyjne, jak i praktyczne potrzeby uczestników.

3. Wysokie oceny kompetencji trenerów. Trenerzy zostali bardzo dobrze ocenieni za profesjonalizm, sposób przekazywania wiedzy i umiejętność dostosowania tempa zajęć.

Rekomendacje

1. Rozszerzenie programu warsztatów:

- Wprowadzenie zaawansowanych tematów, takich jak ochrona prywatności online, zarządzanie finansami cyfrowymi czy korzystanie z narzędzi do tworzenia treści.
- Uzupelnienie zajęć o moduły praktyczne, które pozwolą utrwalić zdobytą wiedzę w realistycznych sytuacjach.

2. Kontynuacja wsparcia dla seniorów:

- Organizowanie cyklicznych warsztatów, które będą odpowiadały na zmieniające się potrzeby technologiczne i społeczne.
- Utworzenie platformy, na której uczestnicy mogliby wymieniać się doświadczeniami i wiedzą po zakończeniu warsztatów.

3. Doskonalenie materiałów dydaktycznych:

- Dodanie interaktywnych ćwiczeń, quizów i scenariuszy praktycznych.

4. Indywidualizacja wsparcia:

- Rozważenie wprowadzenia indywidualnych konsultacji dla uczestników, którzy mogą potrzebować dodatkowej pomocy w trudniejszych tematach.

Klaster Innowacji Społecznych

Jak sama nazwa wskazuje, jako „klaster” zrzeszamy w swojej strukturze śląskie instytucje i przedsiębiorstwa skoncentrowane przede wszystkim wokół spraw społecznych. W obszarze naszych zainteresowań leżą między innymi sprawy dotyczące edukacji, cyfryzacji czy polityki międzynarodowej. Działamy na rzecz szeroko pojętego „dobra publicznego”.

Naszym marzeniem jest stworzenie administracji XXI wieku, a więc przede wszystkim, by stała się ona dostępna dla obywatela i otwarta na jego potrzeby. Osiągnięcie tego celu może być możliwe przez zastosowanie szeregu innowacyjnych rozwiązań, w szczególności najnowocześniejszych technologii cyfrowej. Utworzyliśmy także Śląski Klaster Ekonomii Społecznej i Solidarnej, który służyć ma nakierowywaniu organizacji pozarządowych na zmodernizowanie swoich działań poprzez pozyskiwanie alternatywnych źródeł dochodowych.

Wierzymy, że kluczem do sukcesu jest zwiększenie partycypacji społecznej. Nasze działania koncentrują się na tworzeniu platform, które umożliwiają aktywne włączenie różnych grup społecznych w procesy decyzyjne oraz na promowaniu inicjatyw, które wspierają integrację i aktywność obywatelską. W ten sposób dążymy do budowy społeczeństwa, w którym każdy ma szansę na pełne uczestnictwo i wniesienie swojego wkładu w rozwój wspólnoty.

+48 732 259 513

kontakt@klaster.org.pl

www.klaster.org.pl